

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий центр «Школа журналістики»
Кафедра журналістики

ЧУЛКОВА АННА ВІТАЛІЇВНА

**ПУБЛІЧНИЙ ОБРАЗ СУЧАСНОГО УНІВЕРСИТЕТУ: ПРОЄКТ
ЗІ СТВОРЕННЯ PHOTOZINE ЧНУ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ**

Напрямок підготовки 061 «Журналістика»

Автореферат
магістерського проєкту
на здобуття ступеня магістра

Миколаїв – 2021

Роботу виконано на кафедрі журналістики Чорноморського національного університету імені Петра Могили, Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент б.в.з.
Тулузакова Ольга Геннадіївна,
Чорноморський національний університет імені
Петра Могили, доцент кафедри журналістики.

Рецензент: кандидат філологічних наук, доцент
Островська Людмила Станіславівна,
Чорноморський національний університет імені
Петра Могили, доцент кафедри української філології,
теорії та історії літератури.

Захист відбудеться «26» лютого 2021 р. у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дипломного проекту зумовлена важливістю висвітлення історичного розвитку, сучасних проблем, форм та перспектив розширення фотомистецтва в Україні та світі. Також важливо дослідити процес історичного перебігу розвитку фотографії, зважаючи на розвиток технічного прогресу, який супроводжувався створенням нових засобів для створення кадрів, що слугувало поштовхом для розвитку фотографічного мистецтва, яке набувало популярності в усьому світі і, зокрема, в Україні.

Мета дослідження: простежити історичний розвиток фотографії та її вплив на зростання попиту на візуальний контент, а також створити фотозін (фотокнигу), присвячений історії розвитку та сучасному стану Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Відповідно до поставленої мети треба виконати такі **завдання**:

- 1) з'ясувати значення поняття «фотографія», «фотомистецтво», «візуальний контент» та «фотозін»;
- 2) дослідити процес виникнення та розвитку фотомистецтва в Україні та світі, історичний розвиток та сьогодення;
- 3) визначити проблематику та перспективи розвитку фотомистецтва, його види та напрями, які виникли у процесі історичного розвитку та популяризації у світі;
- 4) дослідити жанри, напрями й види фотографічного мистецтва та їх застосування у різних видах діяльності;
- 5) знайти шляхи підвищення рівня зацікавленості аудиторії у візуальному контенті;
- 6) створити фотокнигу, присвячену історичному розвитку та сучасному стану Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Об'єктом дослідження є фотомистецтво в Україні та світі, а також фотопроєкт про історію та сьогодення Чорноморського національного університету імені Петра Могили.

Предметом дослідження є фотопублікації, які є основою фотокниги про історичний розвиток та сьогодення університету.

Методи дослідження:

1) Аналіз. Вивчення та дослідження інформації щодо фотомистецтва та різних форм його проявів для використання під час роботи над проектом.

2) Пізнавальний. Робота над зібраною інформацією, детальне вивчення теми фотомистецтва для створення наукового підґрунтя.

3) Візуалізаційні. Використання фото та відео під час наукового дослідження з метою усебічного висвітлення проблеми.

4) Абстрагування. Фільтрування потоку інформації під час пошуку. Через те, що наукове дослідження має на меті дослідити процес розвитку фотомистецтва, то інформацію про інші засоби візуального контенту використовувати не варто, адже вони відрізняються смисловою наповненістю та методами привернення уваги потенційної аудиторії.

5) Постановка проблеми. Один з головних методів у дослідженні, адже, визначившись з проблемою, можна починати роботу над збором та обробкою інформації, через що коло тем, що цікавлять, конкретизується.

6) Термінологічний. Для опису основних видів діяльності в фотографічному мистецтві обов'язковим є використання професійної термінології. Це спрощує завдання описати певні процеси та більш точно розповісти про структуру роботи.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що було здійснено аналіз та надано детальний опис такого виду фотомистецтва як фотозін, а також створено фотокнигу з фотографічним описом розвитку та становлення Чорноморського національного університету імені Петра Могили від початку до сьогодення, розроблено структуру, яка допомагає більш точно ознайомитись з основними структурними підрозділами університету та систематизує основні види діяльності, на які направлено роботу у вищому навчальному закладі.

Практичне значення фотокниги полягає в тому, що її можна використовувати для презентації університету під час офіційних заходів,

привернення уваги потенційних абітурієнтів, а також вона може бути прикладом для освітніх або іншого виду діяльності структур, як зразок якісного маркетингу та привернення уваги.

Апробація. Окремі фото були опубліковані на офіційному сайті ЧНУ ім. Петра Могили, а також на сторінках ННЦ «Школа журналістики» у Facebook (URL: <https://cutt.ly/0ldItvc>).

Додатково було опубліковано дві наукові статті у студентському науковому збірнику ЧНУ ім. Петра Могили:

- Чулкова А. Урбаністична журналістика: миколаївське суднобудування в ЗМІ України/Чулкова А.//Молодіжний науковий журнал «Студентські студії». – 2020. – №39. – С. 13-19

- Чулкова А. Діти і війна: захист прав дітей/Чулкова А.//Молодіжний науковий журнал «Студентські студії». – 2020. – №39. – С. 9-13.

Структура дипломного проєкту. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку літератури. Загальний обсяг сторінок – 52 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У *вступі* обґрунтовано актуальність теми дипломного проєкту, визначено об'єкт, предмет, мету і завдання, методи, розкрито наукову новизну роботи, окреслено теоретичне і практичне значення здобутих результатів та форми їх апробації.

У *першому розділі* «Теоретичні засади появи та розвитку жанру *фотографії*» було опрацьовано матеріали про фотомистецтво, шляхи його розвитку в світі та, зокрема, в Україні, наведено приклади сучасного стану фотомистецтва, враховуючи нові тенденції та потреби аудиторії.

Фотографія є результатом технологічного процесу перенесення реальної картини на певний матеріал або збереження в електронному вигляді.

Процес роботи над фотографією можна назвати фотомистецтвом. Цей вид діяльності має досить давню історію. Він виник через потребу а бажання людей вдосконалити та пришвидшити процес увіковічення реальності, адже написання картин займало велику кількість часу за завдало певних труднощів.

Процес творення перших фотографій також потребував багато часу. Перші знімки могли створюватись більше 9 годин. Для їх отримання винахідники використовували пласти із заліза, міді або олова, покриті асфальтом, сріблом або хлорид ним спиртом.

Першим аналогом сучасної камери була камера-обскура, яка представляла собою ящик з отвором, через який проходили потоки світла.

Особливого прогресу фотомистецтво набуло завдяки діяльності Джорджа Істмена, який є засновником компанії «Kodak». Він зробив фотографію доступною для кожного, продаючи картонні камери за 1 долар та беручи весь процес їхнього проявлення на себе. Це збільшило інтерес до фотомистецтва в десятки разів і зробило його одним із найуспішніших людей в фотоіндустрії.

У сучасному світі стати частиною фотографічного мистецтва досить легко, адже кожен має смартфоні з камерою високої якості. Проте багато експертів та майстрів фотографії вважають, що наявності камери недостатньо, щоб бути хорошим фотографом. Треба мати певні знання, вміння, розвивати кругозір та постійно практикуватись.

Сьогодні фотоіндустрія має величезну конкуренцію, адже отримати увагу користувача дуже складно. Фотографія має привернути увагу, зацікавити, влучити у потрібну тему, щоб аудиторії захотілось перейти та почитати. Одним із засобів привернення уваги є використання фотозіну, який проявляє себе у формі колажів, фотокниг чи фотоальбомів. Це зручний спосіб представлення продукту чи особи за допомогою тематичного групування та дозованого подання інформації, яка сприймається краще та має попит.

У *другому розділі* «Фотокнига з нагоди 25-річчя Чорноморського національного університету імені Петра Могили» було представлено макет

фотокниги, в якому було вміщено серію фотографій, присвячених історії та сьогоденню університету.

Фотокнига налічує вісім розділів:

- «Перші особи Чорноморського національного університету імені Петра Могили»;
- «Історія»;
- «Архітектура»;
- «Бібліотечний фонд університету»;
- «Водна база університету»;
- «Події»;
- «Технічне оснащення університету»;
- «Студентство».

Загальна кількість фото – близько 183.

Під час роботи над проектом було створено макет фотокниги про університет, який налічує вісім розділів, кожен з яких розповідає про окрему сторону функціонування навчального закладу.

Основною метою проекту було показати процес становлення університету від самого початку та продемонструвати його сучасні події.

Книга має нести рекламний та агітаційний характер, адже вона направлена не лише на важливих гостей, які часто приїжджають до університету, але й на потенційних абітурієнтів.

Фотокнига є чудовим варіантом у реаліях світової пандемії, адже вона може слугувати гідом, який проводить віртуальну екскурсію університетом. У ній продемонстровано архітектуру, досягнення, активне студентське життя та всі інші сфери діяльності університету.

ВИСНОВКИ

Фотографічне мистецтво – це вид мистецтва, це вид мистецтва в основі якого знаходиться фотографія, за допомогою якою фотографи відображають події, що відбуваються у повсякденному житті.

Фотомистецтво має давню історію і почалося з прагнення людей вдосконалити художнє мистецтво, тобто зробити процес передання реальності швидшим.

Процес створення перших фотографій займав декілька годин, а фотокамери були великого розміру, тому з ними могла впоратись лише група людей.

Фотографія постійно розвивалась та пройшла великий шлях поки досягла сучасних можливостей. Перші фотографи використовували олов'яні або мідні пластини, покриваючих їх цементом, сріблом або хлорид ним спиртом. Першою камерою була камера-обскура, яка представляла собою ящик з невеликим отвором, який пропускав світло.

Величезним проривом у фотомистецтві вважається створення компанії «Kodak» Джорджем Істменом. Він зробив фотографію доступною для кожного американця, адже раніше це задоволення могли собі дозволити лише заможні представники суспільства. Дешеві, прості камери та робота компанії над проявленням фотографій принесла Дж.Істмену світову славу та зробили його одним з найбагатших людей свого часу.

Україна не мала своїх винахідників у сфері фотомистецтва, тому фотографія є завезеним жанром в країну. Майстри своєї справи з різних куточків світу приїжджали до України, щоб розвивати та популяризувати своє мистецтво. Вони мали власних учнів українського походження, які згодом ставали яскравими представниками вітчизняної фотоіндустрії.

Загалом фотографії поділяються на два типи: постановочні та репортажні. Кожен вид має свої особливості та потребує спеціальних навичок для створення якісного кадру.

Постановочна зйомка потребує знань і вмінь в позуванні, освітленні, розкадровці кадру. Репортажна зйомка вчить миттєво помічати хороший кадр та створювати «ефект присутності» для глядачів.

Зараз фотографічне мистецтво надуває нових жанрів та проявів. Кожен користувач смартфоні має влаштовану камеру та може з легкістю стати фотографом. Щодня мільйони фотографій публікуються в соціальних мережах та набирають купу лайків та коментарів. Проте більшість експертів та професійних фотографів вважають, що наявність камери не робить людину майстром справи, адже необхідний певний багаж знань, вмінь, досвіду, розвинутого кругозору, навичок в користуванні камерою.

В еру цифрових фотоапаратів багато професійних фотографів повертаються до плівки, адже вважають її більш надійним носієм документальної зйомки. Також багато фотографів надають перевагу чорно-білій фотографії, виправдовуючи це тим, що монохром передає більше емоцій.

Не зважаючи на це фотоіндустрія розвивається в багатьох напрямках. Одним з них є блогінг. Люди в соціальних мережах та на сайтах діляться своїм досвідом у певній сфері діяльності (подорожі, кулінарія, спорт, догляд за тваринами та інше). Але, щоб привернути увагу вибагливої аудиторії необхідний візуальний концерт, який може заціпати та викликати інтерес до текстового контенту. Це досить складно, адже щодня користувачі інтернету бачать велику кількість картинок і не зосереджуються на них, тому, щоб привернути їхню увагу, фотографія має нести в собі інформаційний посил та заціпати саме ті проблеми, які цікавлять потенційну аудиторію.

Одним із прикладів організації рекламного контенту є групування фотографій за певною тематикою у певному вигляді, наприклад, фотозіну.

Фотозін набуває форми фотоальбому, фотокниги або колажу. Це досить зручний спосіб показати все одразу та не навантажувати глядача. Головною метою фотозіну є дозовано та груповано розказати про щось таким чином, щоб зацікавити користувача.

Таким чином, щоб привернути увагу та розповісти про свої досягнення нами була створена «Фотокнига з нагоди 25-річчя Чорноморського національного університету імені Петра Могили». В ній вміщено фотографії найважливіших періодів становлення навчального закладу, сучасні процеси, архітектуру, події та людей, які щодня працюють над вдосконаленням системи здобуття знань та самих здобувачів освіти. За допомогою поділу на розділи нам вдалось дозвано та точно розповісти про основні моменти, які можуть зацікавити як абітурієнтів, так і гостей університету.

Фотокнига допоможе своїм читачам краще познайомитись з університетом за заглибитись в його історію та сучасність.

Анотація

на кваліфікаційну роботу
на здобуття академічного ступеня магістра

Тема: Публічний образ сучасного університету: проєкт зі створення photozine ЧНУ імені Петра Могили.

Автор: Чулкова Анна Віталіївна

Науковий керівник: к.філол.н., доц.. б.в.з. Тулузакова Ольга Геннадіївна

Захищена 26 лютого 2021 р.

Дослідження теми фотомистецтва є важливим етапом у роботі над макетом фотокниги, адже таким чином ми можемо дізнатись про основні напрямки розвитку фотографії та дізнатись більше про нові сучасні тенденції, які допоможуть зробити її більш привабливою для потенційної аудиторії.

У дипломному проєкті проаналізовано основні етапи розвитку фотографії від використання камери-обскури до сучасних цифрових камер та смартфонів. Також наведено головні види фотографій, які використовуються фотографами в їхній роботі, а також представлено основні види фотозінів та їхні форми.

Розроблено та підготовлено макет фотокниги про університет, який в подальшому має стати основою для повноцінного фотоальбому з нагоди 25-річчя університету. Фотографії розміщені у вигляді колажів з підписами, які додають ясності та слугують додатковою інформацією для читача.

Використані матеріали слугують створенню позитивного образу навчального закладу та його образу серед інших вузів України та світу.

Ключові слова: фотографія, фотокнига, фотозін, університет, макет.

SUMMARY

Anna Chulkova. Public image of a modern university: a project to create a photozine of the Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2021.

Researching the topic of photography is an important step in working on the layout of a photo book, because in this way we can learn about the main directions of photography and learn more about new trends that will help make it more attractive to potential audiences.

The diploma project analyzes the main stages of development of photography from the use of pinhole cameras to modern digital cameras and smartphones. The main types of photographs used by photographers in their work are also given, as well as the main types of photozines and their forms.

A layout of a photo book about the university has been developed and prepared, which should later become the basis for a full-fledged photo album on the occasion of the 25th anniversary of the university. The photos are arranged in the form of collages with captions that add clarity and serve as additional information for the reader.

The materials used serve to create a positive image of the educational institution and its image among other universities in Ukraine and the world.

Key words: photography, photobook, photozin, university, layout.